

Besluit

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
14 januari 2016	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
accreditatiebesluit	
(004057)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau van het regulier
4	traject en van het werkstudententraject als goed.

De opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs wordt onderwezen bij Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen en ressorteert binnen de hogeschool onder de onderwijsgroep 'Welzijn, onderwijs en gezondheidszorg'. De opleiding biedt twee varianten aan: een regulier traject en, sinds 2013-2014, een verkort traject voor werkstudenten, dat ook open staat voor niet-werkstudenten die reeds een bachelor- of masterdiploma behaalden. Volgens het benchmarkrapport van de Datawarehouse Hoger Onderwijs telt het regulier traject Secundair onderwijs van Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen in het academiejaar 2011-2012 775 studenten.

Volgens haar visietekst bereidt de opleiding studenten voor op het beroep van het leraarschap in een maatschappelijk context die steeds aan verandering onderhevig is. Om haar visie waar te maken en de studenten de vereiste competenties bij te brengen hanteert de opleiding studentgerichte criteria en een onderwijs-op-maat-aanpak. Begrippen zoals 'verantwoordelijkheid', 'teamgerichte houding', 'dynamisch' en 'creatief' omschrijven verder waar de opleiding voor staat. Het Standaardnederlands is een zwaartepunt van de opleiding. Om een duidelijk beeld te geven van de competentie-ontwikkeling gedurende het programma, heeft de opleiding in het academiejaar 2012-2013 ervoor gekozen om de beoogde leerresultaten te operationaliseren in leerlijnen, met inbegrip van het vastgestelde niveau waarop deze door de studenten aangetoond moet worden. Het traject voor werkstudenten hanteert dezelfde leerresultaten als het reguliere traject. De leerlijnen zijn aangepast aan de noden en startcompetenties van de werkstudenten, die al een diploma hoger onderwijs op zak hebben en waardoor de beginsituatie van studenten zich al dichterbij de leerresultaten situeert.

De visie van beide trajecten en de te realiseren leerresultaten zijn sterk uitgewerkt en worden breed gedragen door het personeel en de studenten. De uitwerking van de opleidingsspecifieke leerresultaten in overzichtelijke leerlijnen is zorgvuldig gebeurd.

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het onderwijsproces van het regulier traject en van het werkstudententraject als voldoende.

Het regulier traject omvat 180 studiepunten gespreid over drie opleidingsfasen en biedt 17 onderwijsvakken aan, die zeer ruim met elkaar gecombineerd kunnen worden. Afhankelijk van de vooropleiding van de werkstudenten, kent het werktraject vier verschillende mogelijkheden die in omvang variëren van 44 studiepunten tot 109 studiepunten, gespreid over één of twee jaren. Het werktraject wordt enkel ingericht voor de onderwijsvakken Frans, Nederlands, Project algemene vakken en Wiskunde. Door het inrichten van aparte trajecten voor de werkstudenten, anticipeert de opleiding op de maatschappelijke vraag naar meer leraren, zeker in de Antwerpse regio.

Het programma van beide trajecten vormt over het algemeen een degelijke basis voor het bereiken van de vooropgestelde leerresultaten. De opleiding bewaakt de samenhang van het programma door middel van drie lijnen: een vakkenlijn (bestaande uit twee gekozen onderwijsvakken), een pedagogische en levensbeschouwelijke lijn, en een praktijklijn. Van de laatste 60 studiepunten van de opleiding kunnen de reguliere studenten 12 studiepunten invullen met een groot aanbod aan keuzetrajecten. Een positief initiatief is de inrichting van het onderwijsvak Natuurwetenschappen, dat biologie en fysica integreert. De wijze waarop het vakinhoudelijke curriculum gestalte krijgt binnen de opleiding verdient verdere aandacht binnen de opleiding.

De werkstudenten krijgen, onafhankelijk van de gevolgde bachelor- of masterdiploma die voordien behaald werd, een basispakket aan vrijstellingen verleend. Het is belangrijk dat het instroombeleid van het werktraject beter afgestemd wordt op de feitelijke kennis, vaardigheden en houdingen die instromers hebben.

De praktijkcomponent binnen het regulier traject wordt begroot voor 45 studiepunten. De opleiding streeft ernaar om de studenten brede ervaringen te laten opdoen in verschillende scholen en onderwijsvormen. Stages in de B-stroom, het BSO, het TSO maar ook in scholen met een hoog aantal GOK-leerlingen (Gelijke onderwijskansen) moeten een meer dwingend karakter krijgen in de opleiding. De studenten tonen zich tevreden over de begeleiding die ze vanuit de hogeschool en de stagescholen krijgen. De praktijkcomponent binnen het werktraject varieert, afhankelijk van de vooropleiding van de studenten, van 12 studiepunten tot 35 studiepunten en neemt de vorm van werkplekleren aan. Hierdoor krijgen de studenten de kans om de vakdidactische competenties 'op de werkvloer' te verwerven. De opleiding geeft aan dat zij één van de eerste lerarenopleidingen Secundair onderwijs zijn die de brug slaan met werkplekleren. Sinds 2006 is het sterke partnerschap met een aantal secundaire scholen structureel verankerd in POLS (Professioneel Ontwikkelende Leerschool). Het werkveld beschouwt POLS als een kwaliteitskenmerk van de opleiding. POLS is een concept waarmee de opleiding kan uitpakken en anderen kan inspireren.

Het onderzoeksproject en het praktijkportfolio vormen de sluitstukken van de opleiding binnen het regulier traject. Binnen het werktraject opteert de opleiding om het praktijkportfolio als toets voor het eindniveau van de opleiding te gebruiken. De opleiding heeft plannen om vanaf het academiejaar 2014-2015 ook een actieonderzoek te integreren in het programma voor de werkstudenten.

Pagina 3 van 17 Volgens het zelfevaluatie rapport profileert de opleiding zich door haar sterk internationale karakter. De reguliere opleiding zet in op de internationale ervaringen van de studenten en docenten door middel van verschillende korte of langdurige mobiliteitsinitiatieven en door het curriculum internationaal in te kleuren in het kader van het project internationalisering@home.

De opleiding heeft de voorbije jaren stappen heeft gezet om de studeerbaarheid van de opleiding te optimaliseren. Niettegenstaande blijft de studeerbaarheid een aandachtspunt binnen beide trajecten. Het is aangeraden om de studietijdmetingen te systematiseren en met enige regelmaat uit te voeren.

Ondanks een expliciet didactisch concept is de keuze van de werkvormen binnen de praktijk van het reguliere traject erg docentaafhankelijk. Het is belangrijk dat de docenten, in overleg met elkaar, de didactische aanpak op elkaar afstemmen en de grote verschillen op dit vlak wegwerken. Ook voor het werktraject moet de opleiding nog verder werk maken van de ontwikkeling van geschikte leeromgevingen, aangepast – in alle onderdelen – aan de leerbehoeften van deze specifieke groep studenten.

De campus is over het algemeen voldoende geoutilleerd. Een beperkt aantal lokalen heeft een smartboard. De mediatheek is goed toegankelijk en de studenten ervaren de collectie als rijk, kwaliteitsvol en up-to-date. De campus is voorzien van studie- en overlegruimte. De commissie heeft kennis genomen van de concrete plannen van de opleiding om in september 2016 te verhuizen naar de campus Zuid.

Het regulier traject kent voornamelijk een instromend publiek uit het ASO en het TSO. Bij de start leggen de studenten van beide trajecten verschillende beginassessments af. Door middel van remediërende en uitdagende leerroutes zet de opleiding sterk in op doorstroombegeleiding. De uitstroombegeleiding is gericht op profilering binnen het curriculum. De studenten ervaren de communicatie met docenten als laagdrempelig en persoonlijk. Op het vlak van doorstroomrendement vertoont het regulier traject vergelijkbare cijfers met het Vlaamse gemiddelde.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het gerealiseerd eindniveau van het reguliere traject als voldoende en van het werkstudententraject als onvoldoende.

Het toetsbeleid van het dagtraject is adequaat maar dient verder ontwikkeld te worden. De opleiding moet verder waken over de kwaliteit van toetsing en de examens nog meer in overeenstemming te brengen met de gekozen competentiegerichte aanpak. De opleiding heeft plannen om in 2014-2015 een toetscommissie in te voeren met het oog op de optimalisatie van toetsing en examinering. Studenten zijn over het algemeen tevreden over de kwaliteit van de evaluaties. De commissie trof voor het regulier traject zorgvuldig uitgewerkte praktijkportfolio's en onderzoeksprojecten aan. De onderzoeksprojecten kunnen meer gekoppeld worden aan een probleem of handeling komend uit het werkveld. De evaluatie van het praktijkportfolio en het onderzoeksproject moet transparanter gemaakt worden.

Net als het curriculum zal ook het toetsbeleid van het werktraject nog verder ontwikkeld en in overeenstemming moeten worden gebracht met de specifieke leerbehoeften van de studenten en de context waarin dit traject plaatsvindt.

Pagina 4 van 17 Voorlopig mist de commissie de garantie dat de studenten die met een diploma dit traject verlaten over het juiste niveau van een professionele bachelor beschikken dat nodig is voor een leraar secundair onderwijs. De toekomstplannen van de opleiding rond het actieonderzoek waren niet duidelijk en vertoonden inconsistentie met de praktijk. Door het ontbreken van deze toetsing blijft enkel het praktijkportfolio als sluitstuk van de opleiding.

Het werkveld spreekt zich vooral positief uit over de inzetbaarheid van de afgestudeerden van het regulier traject. De opleiding moet er verder werk van maken om data over de uitstroom van beide trajecten systematisch te verzamelen, bij voorkeur ook enkele jaren na afstuderen. Uit de gegevens aangereikt door DHO blijkt dat het gemiddelde diplomarendement van de opleiding als geheel rond het Vlaamse gemiddelde schommelt. Vermits in het verkorte traject nog geen bachelors afgestudeerd zijn, kan het gerealiseerd niveau van dit traject nog niet vastgesteld worden.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voor het reguliere traject voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, maar voor het werkstudententraject niet voldoet aan één generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding daarom als voldoende met een beperkte geldigheidsduur.

Herstelplan

Het 'Reglement tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie, instellingsreview en toets nieuwe opleiding' (13 mei 2013) van de NVAO stelt dat "Een accreditatieaanvraag die gestoeld is op een visitatierapport dat aangeeft dat de opleiding op één of meerdere opleidingsvarianten slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen, is voorzien van een herstelplan dat betrekking heeft op de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen voor de betrokken opleiding(s)variant(en)." (Art. 28.§1)

De NVAO heeft vastgesteld dat de opleiding aan haar accreditatieaanvraag een herstelplan heeft toegevoegd. In het herstelplan worden de aanbevelingen van de commissie op een abstract niveau geadresseerd.

Conform het reglement bestuursbeginselen (Art.28.§1.) heeft de NVAO het herstelplan voorgelegd aan drie personen, zijnde: de hr. P. Op 't Eynde, voorzitter van de commissie, de hr. M. Driesen en mevr. T. Schellens, beiden leden van de commissie.

De commissie heeft het herstelplan dat de opleiding bij de aanvraag heeft toegevoegd als niet afdoende beoordeeld. De commissie was van mening dat het herstelplan onvoldoende garanties bood om de negatieve beoordeling om te buigen en plaatste een viertal aanbevelingen: acties op concreter niveau formuleren, indicatoren scherper en gericht stellen, personele middelen gedetailleerder beschrijven en een tijdspad op semesterniveau verzorgen. De opleiding heeft op verzoek van de NVAO een herzien herstelplan ingediend dat door de commissie als afdoende is beoordeeld.

De commissie ziet dat de opleiding in het herziende herstelplan duidelijke inspanningen heeft geleverd om aan de door de commissie geformuleerde adviezen en aanbevelingen tegemoet te komen.

De opleiding is volgens de commissie binnen de PDCA-cyclus van de projecten helder over de fases 'Plan' en 'do' en biedt daarmee voldoende garanties voor significante verbetering van de opleiding. Wel is de commissie dat het herstelplan aan

Pagina 5 van 17 geloofwaardigheid wint indien de opleiding het check/ act luik nog eens herbekijkt. De commissie is van mening dat de opleiding de indicatoren scherper kan formuleren en waar relevant gebruik kan maken van prestatie-indicatoren. De commissie mist nu harde data, of prestatie-indicatoren die een duidelijker zicht geven op de mate waarin een bepaalde verbeteractie daadwerkelijk is gerealiseerd.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie in het bijzonder de aanbeveling om het check/ act luik te herbekijken met het oog op harde data en prestatie-indicatoren.

De NVAO stelt vast dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de commissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO volgt het eindoordeel van de visitatiecommissie: voldoende met beperkte geldigheidsduur.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur. De NVAO kent een accreditatie toe voor een periode van drie jaar.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 14 januari 2016

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp accreditatiebesluit.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel reguliere traject	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Oordeel werkstudententraject	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Onvoldoende
Eindoordeel opleiding	Voldoende met beperkte geldigheidsduur

Naam instelling	Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	Brusselstraat 45 B-2018 Antwerpen
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Leraar
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – Ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30-09-2016
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2015-2016
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs formuleert concrete doelstellingen, ontwerpt krachtige en stimulerende leeromgevingen in een veilig en ondersteunend klasklimaat, gebruikt passende werkvormen en een correcte evaluatiemethodiek ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces. Hij neemt hierbij als uitgangspunt de klasgroep en de individuele leerling en differentieert waar nodig.
2. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat voor leerlingen, met aandacht voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de leerling. Hij begeleidt attitudevorming bij leerlingen en bereidt ze voor op maatschappelijke participatie. Hij speelt gericht in op sociale, culturele en talige diversiteit.
3. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs beheerst de domeinspecifieke vakinhoudelijke en vakdidactische (basis)kennis, vertaalt deze op een gestructureerde, kritische en creatieve manier in het Standaardnederlands naar leerlingen en integreert ICT-toepassingen. Hij ontwikkelt een attitude van levenslang leren.
4. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs creëert een efficiënte en stimulerende werk- en leeromgeving naar aanpak, tijd en ruimte en gaat correct om met administratieve taken.
5. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs ontwikkelt praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden, is op de hoogte van en integreert vernieuwende tendensen binnen het vakdomein, reflecteert kritisch op zijn eigen functioneren en stuurt zichzelf bij.
6. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs beheerst de communicatieve basisvaardigheden om op een correcte manier in gesprek te gaan met ouders, rekening houdende met de diversiteit en de complexiteit van de context.
7. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs functioneert teamgericht en maakt de eigen pedagogische en (vak)didactische aanpak bespreekbaar. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid voor de realisatie van het pedagogisch project en ontwikkelt ondernemingszin.
8. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs ontwikkelt communicatieve vaardigheden om op een gepaste manier in gesprek te gaan met externe partners, met het oog op het uitbouwen van een netwerk.
9. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs neemt deel aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs denkt kritisch en met een open geest na over ontwikkelingen op sociaal-politieke, sociaaleconomische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke domeinen.

Datum validatie: 10 juni 2013

Voorzitter:

- Dr. Gerda Geerdink, Associate Lector aan het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;

Leden:

- Marc Driesen, gewezen algemeen directeur SGR1 Antwerpen-Antigon GO!;
- Prof. dr. Tammy Schellens, vakgroep Onderwijskunde, Universiteit Gent (onderwijsdeskundige);
- Wouter Lambrechts, student Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs, aan Arteveldehogeschool (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Diana Faifer, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, secretaris.

Accreditatie Vlaanderen - Beoordeling herstelplan

Naam en oriëntatie opleiding: Bachelor in onderwijs - secundair onderwijs
(professionele bachelor)

Naam instelling: Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen

Dossiernummer: 004057

Als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborg voor het Traject
Werkstudenten:

1) Gerealiseerd eindniveau

Gelet op de bekommernissen die u voor generieke kwaliteitswaarborg 2
geformuleerd hebt is het aangewezen om het herstelplan ook tegen dat licht te
houden.

Commissieleden:

- 1) Voorzitter: dhr. P. Op 't Eynde
- 2) Vakdeskundig lid: dhr. M. Driesen
- 3) Onderwijsdeskundig lid: mevr. T. Schellens

Toelichting bij dit formulier:

De commissie beoordeelt of het herstelplan van deze opleiding afdoende is, wat
betekent dat het toereikend en haalbaar is. Daartoe geeft de opleiding, per
generieke kwaliteitswaarborg die als onvoldoende is beoordeeld, in het herstelplan
volgende elementen weer:

- de acties die de opleiding zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen en de
aanbevelingen van de commissie in de praktijk te brengen;
- de noodzakelijke middelen die de opleiding zal aanwenden om deze acties te realiseren;
- de indicatoren die de opleiding zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen;
- een realistisch tijdspad van maximaal drie jaar om deze acties te realiseren.

De commissie geeft voor elk van deze criteria aan of de opleiding hieraan voldoet
en motiveert beknopt waarom ze tot dit oordeel is gekomen. Tot slot geeft de
commissie in haar eindoordeel aan of ze het herstelplan in totaliteit afdoende vindt.

Criterium 1: Acties

De opleiding geeft de acties weer die zij zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen. De opleiding brengt door middel van deze acties de aanbevelingen van de commissie in de praktijk.

Oordeel: **voldoende** / onvoldoende

Motivering:

Het herwerkte herstelplan neemt duidelijk als uitgangspunt dat het traject voor werkstudenten (het flex-traject) een specifieke opleidingsvariant is die om een eigen en aangepaste opzet en aanpak vraagt. De opleiding erkent en concretiseert dit door een duidelijke structurele inbedding d.m.v. eigen werkgroepen, coördinatoren, enz., het in overleg uitwerken van een specifieke visie en didactisch concept, en het opzetten van gerichte activiteiten (ingebod in vier concrete projecten) om de onderwijskwaliteit van het flex-traject structureel en systematisch te verbeteren.

De commissie is van oordeel dat zowel de structurele inbedding als de voorgestelde activiteiten een goede vertrekbasis vormen voor het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding. Er zijn duidelijke inspanningen geleverd om de acties op een concreter en meer operationeel niveau te formuleren, waarbij men zowel op het proces (GKW2) als de output (GKW3) inzet. Dit gebeurt echter nog niet in alle vier de projecten even systematisch waardoor het voor de commissie niet altijd duidelijk is welke vorm een actie zal aannemen en of dit afdoende zal zijn om het vooropgestelde doel te bereiken. Zij formuleert vanuit dat perspectief dan ook de volgende aandachtspunten:

- **PDCA in-, door-, en uitstroom**

Een aantal van de geformuleerde acties blijven relatief vaag naar opzet en concretisering. Daardoor is niet altijd duidelijk op welke wijze men een en ander precies wenst aan te pakken, wat weinig houvast biedt naar het opvolgen van het proces en mogelijk (tijdig) bijsturen ervan. Enigszins verrassend zijn zo soms zelfs bepaalde concreter geformuleerde acties uit het eerste herstelplan verdwenen. Zo is er bijvoorbeeld in het kader van het afstemmen van het programma op het persoonlijk profiel van de student geen sprake meer van een EVC-procedure.

Concreet is bij een aantal acties onvoldoende duidelijk hoe men dit precies gaat aanpakken, bv. "We informeren studenten in het flex-traject grondig over de ICT-toepassingen die gebruikt worden binnen de hogeschool en bieden voldoende hulplijnen aan" Hoe gaat men dit doen? Welke hulplijnen? Hoe gaat men de effectiviteit ervan nagaan (zie Check/Act)? In een opleiding waarin blended-learning en Technology-Enhanced learning (TE-learning) een centrale plaats innemen, toch niet onbelangrijk.

Ter vergelijking: de acties die men ter professionalisering van de docenten uitwerkt in kader van TE-learning (cf PDCA didactisch concept) zijn wel op een concreter niveau geformuleerd zoals bv. "Elke docent uit het flextraject professionaliseert zich in functie van TE-learning door kennisdeling en interne en externe bijscholing. Elke docent schoolt bij binnen dit thema (minstens 3 initiatieven of nascholingen per academiejaar)."

- **PDCA didactisch concept**

Terecht geeft de opleiding een centrale plaats aan blended learning en TE-learning binnen hun didactisch concept. Dit zou echter aan sturende kracht kunnen winnen door de verdere vertaling van deze concepten op een meer concreet niveau: bv. "Elk opleidingsonderdeel in het flex-traject bevat een component 'blended learning'," Hoe wil de opleiding dit "geïntegreerd zien in elk opleidingsonderdeel? Waar gaat ze naar kijken (Check/Act)?

- **PDCA werkplekleren**

De commissie vindt dit een sterk onderdeel van het herstelplan en een waardevolle aanvulling t.a.v. de vorige versie. Dit project lijkt al ver te staan en nu al een reële impact te (kunnen) hebben op de kwaliteit van de opleiding. Ook hier echter, hoewel reeds concreet afgewerkt en dus met status "klaar", is voor de commissie niet steeds scherp afgebakend waar men precies op inzet, bv. nergens is duidelijk over welke competenties het precies gaat wanneer men als doel vooropstelt dat flexstudenten 'meer' competenties kunnen verwerven op de werkvloer dan reguliere studenten. Logischerwijze is dan ook onduidelijk welke evaluatiecriteria men zal hanteren om het al dan niet verwerven van deze competenties door de studenten en dus de 'meer' in kaart te brengen (Check/act)

- **PDCA toetsbeleid**

Hoewel de doelstellingen helder geformuleerd zijn, valt op dat veel van de acties uitsluitend betrekking hebben op onderzoekscompetenties en het implementeren van actieonderzoek. Dit is belangrijk, maar het toetsbeleid dient meer omvattend te zijn. Het moet toelaten alle door de opleiding beoogde competenties adequaat te evalueren.

Vooralsnog mist de commissie deze bredere focus. We adviseren dat ook sterk hier voldoende aandacht aan te besteden bij 'het formuleren van een uitgesproken visie op toetsing binnen de flex-trajecten' en bij deze visieontwikkeling ook de lectoren nauw te betrekken van bij de ontwikkelingsfase. Hierbij dient men niet enkel ook te hebben voor een transparant toetsbeleid, maar ook en vooral voor de ontwikkeling en het gebruik van betrouwbare en valide toetsvormen.

Criterium 2: Middelen

De opleiding vermeldt de noodzakelijke middelen die zij zal gebruiken om deze acties te realiseren. Deze middelen zijn adequaat en voldoende om het vooropgestelde doel te bereiken.

Oordeel: **voldoende** / onvoldoende

Motivering:

De opleiding beschrijft per project zeer duidelijk welke middelen hiervoor worden ingezet. Zij betreft, naast specifieke coördinatoren en ankerfiguren, ook lectoren en werkplekbegeleiders bij de uitwerking en implementatie van de activiteiten. De commissie waardeert dit. Het zal ongetwijfeld de brede gedragenheid van het herstelplan en de daarbinnen ontwikkelde activiteiten ten goede komen.

Aangezien het hier steeds om personele middelen gaat, is het niet altijd duidelijk of en wat de reële extra-middelen zijn die ingezet worden voor dit verbetertraject. Immers, als de betrokken personeelsleden deze extra-taken bovenop hun huidige taken moeten opnemen, leidt dit tot een substantiële verhoging van de werkdruk. De commissie gaat er dan ook vanuit dat huidige taken van deze personeelsleden verschoven worden naar andere personeelsleden en de bij de actielijnen vermelde middelen overeenkomen met een reële investering in middelen.

Een bekommernis hierbij is dat, hoewel men de middelen per project formuleert, niet altijd duidelijk is of men ook werkelijk per project deze middelen vrijmaakt of over de projecten heen. De commissie gaat uit van het eerste m.n. dat bv. de lectoren van de werkgroep flex 3 x 20 uur vrijgemaakt worden om te investeren in de 3 respectievelijke projecten waar zij vermeld staan en dat de coördinator flex inderdaad voor 40% van zijn opdracht vrijgesteld is om dit verbetertraject te coördineren en uit te werken.

Criterium 3: Indicatoren

De opleiding geeft adequate indicatoren aan die zij zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen.

Oordeel: voldoende / **onvoldoende**

Motivering:

De opleiding heeft een inspanning gedaan om de indicatoren wat scherper en gericht te formuleren, maar gaat veelal niet verder dan het in kaart brengen van percepties van studenten en/of docenten via feedback-, focus-, en/of functioneringsgesprekken. Men doet zelden beroep op 'hardere' data en/of prestatie-indicatoren, hoewel daar zeker nood aan is en er mogelijkheden voor zijn. Dergelijke data geven immers een duidelijker zicht op de mate waarin een bepaalde verbeteractie daadwerkelijk is gerealiseerd. Dit maakt het makkelijker om bij tussentijdse voortgangsevaluatie de vraag te beantwoorden welke acties nog resterend en/of moeten bijgestuurd worden.

Zo is het vreemd om te moeten vaststellen dat de implementatie van het didactische concept (project 2) enkel bevraagd wordt door middel van een focusgesprek met studenten en een functioneringsgesprek met de docenten. Men zou hier perfect rechtstreeks via een nulmeting kunnen nagaan in welke mate docenten nu gebruik maken van TE-learning en door een verdere analyse van cursusmateriaal en activiteiten op het e-platform in de tijd nagaan of er een evolutie is dan wel een beoogd streefcijfer wordt gehaald (zie ook aandachtspunt PDCA didactisch concept onder criterium 1 Acties).

De commissie verbaast zich er ook over dat hoewel het de expliciete doelstelling is van het werkplekleren dat de studenten daar meer competenties op de werkvloer verwerven, het al of niet verwerven van deze competenties niet rechtstreeks getoetst wordt en als indicator gehanteerd (zie ook aandachtspunt PDCA werkplekleren onder criterium). Ook hier beperkt de opleiding zich tot gegevens verkregen via een overleg met de werkplekbegeleiders en een focusgesprek met de studenten (dan wel een zelfreflectie in het kader van de competentiegroeimeter).

De commissie is van mening dat het verbeterplan nog significant aan geloofwaardigheid en kracht zou kunnen winnen door een inspanning te doen om naast percepties ook meer gebruik te maken van 'hardere' indicatoren. Ze adviseert de opleiding dan ook het Check/Act luik van de verschillende projecten nog eens te herbekijken vanuit dit perspectief.

Criterium 4: Tijdspad

De opleiding plaatst de verbeteracties binnen een realistisch tijdspad van maximum drie jaar. Het uitgezette tijdspad is passend bij de voorziene acties (niet te lang, niet te kort).

Oordeel: **voldoende** / onvoldoende

Motivering:

De opleiding heeft voor elk van de projecten een gedetailleerd tijdspad uitgetekend en lijkt in sommige gevallen al een eind gevorderd met de realisatie (status: klaar). Men durft ook duidelijke prioriteiten stellen, wat impliceert dat er ook projecten zijn die nog moeten aanvangen (bv. ontwikkeling van een duidelijke visie op toetsing). De commissie vindt dit een verstandige strategie op voorwaarde dat de vorderingen binnen de respectievelijke projecten goed opgevolgd worden. Er zijn ook duidelijke inspanningen geleverd om de PDCA-cirkel in de diverse projecten te sluiten. Wel valt op dat de timing voor de CA-fase in sommige projecten minder gedetailleerd is uitgewerkt dan voor de andere fases. Dit is een aandachtspunt.

Veel aandacht gaat er naar het uitwerken van evaluatieactiviteiten (check) die moeten toelaten om na te gaan of bepaalde acties al dan niet hebben plaatsgevonden en het beoogde resultaat opleveren. Dit gebeurt niet steeds even oordeelkundig (cf indicatoren). Echter, merkkelijk minder aandacht gaat er naar hoe men met de resultaten van deze evaluaties zal omgaan en mogelijke bijstellingen. Dit is nochtans belangrijk wil men aan een permanente kwaliteitszorg doen.

Eindoordeel: Het herstelplan is afdoende

Het herstelplan is toereikend en haalbaar.

Oordeel: **afdoende** / niet afdoende

Motivering:

Het voorliggende herstelplan is een duidelijke verbetering in vergelijking met het eerder ingediende herstelplan. De opleiding laat zien dat zij het geheel serieus wil aanpakken. Zij heeft duidelijke inspanningen geleverd om tegemoet te komen aan de eerder door deze commissie geformuleerde adviezen als het gaat over:

- de acties op een concreter niveau te formuleren;
- een gedetailleerd overzicht te geven van de personele middelen;
- het tijdspad gedetailleerd uit te tekenen en te bewaken dat de PDCA-cyclus gesloten wordt.

In mindere mate is zij erin geslaagd om bij het uitwerken van de indicatoren deze voldoende scherp en gericht te formuleren en waar relevant gebruik te maken van prestatie-indicatoren. De commissie is echter van mening dat indien de opleiding bereid is bij de verdere uitwerking en implementatie van haar herstelplan rekening te houden met de hierboven geformuleerde aandachtspunten, dit de nodige garanties biedt voor een significante verbetering van de opleiding.

Naam voorzitter: Peter Op 't Eynde

Datum: 24-11-2015

Handtekening: